

העם היהודי והיהדות – עמדתה ואחריותה של תנועת המחנות העולים - התוספתא

תפקידה של תנועת הנוער המחנות העולים הינו לפעול למען הגשמת חזון ציוני-חלוצי-סוציאליסטי, הרואה בהקמת חברת מופת בארץ ישראל ייעוד מרכזי של היהדות בת זמננו. ראשיתה של התנועה בקבוצת נערים ונערות, שמול ציפיות עולם המבוגרים לדאוג לעצמם לחיים נוחים, בחרו לקשור את גורלם בגורל העם, ללמוד על הציונות ולחיות אותה.

הציונות היא תנועה לשחרורו של העם היהודי מגלותו, הפיזית והרוחנית. מימי ראשיתה, בשלהי המאה ה-19, רצתה התנועה הציונית לכונן את העם היהודי כעם העומד ברשות עצמו, המסוגל להגן על עצמו ולעצב את חייו. התנועה הציונית ביקשה להפוך רעיונות יהודיים נשגבים, שבמשך מאות שנים נכחו בעיקר בלימוד ובתפילה בחיי הגלות, למציאות חיים לאומית. הציונות היא תנועת מרד, אשר ביקשה לחולל שינוי במציאות קיומו של העם, אך היא גם מהווה המשך של רצף הקיום והיצירה היהודי. העם היהודי יצר ושמר אוצרות תרבותיים וחברתיים שנחקקו בדברי הימים של האנושות, וכך נשמר קיומו, באלפיים שנות גלות וללא ריבונות, בתוך מציאות מתמשכת של רדיפות ופוגרומים, שהגיעו לשיאן בשואה.

תנועתנו, אשר צמחה ועלתה מתוך הישוב היהודי בארץ ומהווה חוליה יוצרת בשרשרת המסירה של העם בן אלפי השנים, מבקשת להגשים את הציונות הסוציאליסטית, אשר קשרה באופן מובהק בין שחרור לאומי יהודי לשחרור חברתי-כלכלי אנושי. **"מבין עמי העולם - אהיה יהודייה. מבין היהודים - אהיה ציונית. מבין הציונים - אהיה סוציאליסטית. מבין הסוציאליסטים - אהיה חברת קיבוץ. ובקיבוץ הנני מה שהנני - שליחה" (חנה סנש).**

אותו חזון ציוני-סוציאליסטי עומד בימינו מול אתגרים רבים. בחברה הישראלית ישנם כוחות יצירה ובנייה מרשימים, אך נוכחים בה אי שוויון כלכלי, מגזור, שנאת חנם והתרופפות התקווה לשלום, מצב החותר תחת יכולתה לנוע אל עבר אופק משותף. מציאות זו מעצבת גם את משמעותה של היהדות במדינה. קולות מסוימים בתוך העם מציירים את היהדות כנכס של מגזר מסוים בחברה, וחלקם אף משתמשים בה כדי להצדיק לאומנות ואליםמות. במקביל, יהודים רבים מתנכרים לעצם יהדותם, מנסים למחוק את הזהות הזו מחייהם, מעברם ומהמרחב הציבורי הישראלי. מגמות אלו נובעות מהתגברות כוחות פוסט-מודרניים וניאו-ליברליים, אשר מפרקים ודורסים כל מבנה חברתי, מערכת ערכים או זהות משותפת, ומותירים את אזרחי המדינה כפרטים מבודדים ומתחרים. יתר על כן, הן מייצרות הפרדה וריחוק בין חלקי העם וניגוד כוזב בין היהדות לבין הדמוקרטיה. אנו מאמינות שהדמוקרטיה מתחייבת מהגשמת היהדות, משום שהיא צורת המשטר המאפשרת את ריבונותו של העם במדינתו ואת חזון חברת המופת.

היהדות שלנו בתנועה היא יהדות ריבונית ונתונה בתהליך מתמיד של עיצוב והגשמה בידי חברות התנועה. היא מהווה עבורנו מקור לזהות, שייכות ומשמעות, וקושרת בינינו לבין עברנו, בחינת **"דע, מאין באת, ולאן אתה הולך" (משנה אבות א ג)**. יהדות זו היא יהדות רב גונית, המאפשרת בחירה אישית בשאלות של אמונה ואורחות חיים. לצד זאת, זוהי יהדות שיש לה תביעות הגשמה. אנו בוחרות ובוחרים, כיהודיות ויהודים, לראות עצמנו מְצוּיִים ליחסי כבוד ורעות בין אדם

העם היהודי והיהדות. עמדתה ואחריותה של תנועת המחנות העולים

לחברו, ללמידה לשם אמת, לאהבת ארץ ישראל, לחתירה לשלום, לצדק חברתי ולמלאכת תיקון העולם. מתוך בחירות אלו, אנו שואפות לחיות חיים המעניקים תוקף למשפט **'ואהבת לרעך כמוך'**. (ויקרא י"ט י"ח).

היהדות שלנו מכילה בתוכה את שוויון ערך האדם וסולידריות כלל אנושית, שהרי **'חביב אדם שנברא בצלם'** (מסכת אבות ג' יד'). לצד זאת, יהדותנו מציבה בפנינו מעגל השתייכות מסוים - העם היהודי, שמתוכו נוצרה התנועה, ושיש לנו מחויבות לביטחוננו, לרווחתנו, ולדמותו המוסרית. כתנועה ציונית, אנו מחויבות ואחראיות לחברה הישראלית כולה ושואפות לשותפות אמת עם כל יושבי הארץ.

אנו רוצות לרקום את מה שנפרס בעם, תוך חיבור מחודש לשורשיו ולארצו, ובחירה בהמשכיות ופירוש של המסורת, השבת, החגים, הספרים והסיפורים. אנו דורשות מעצנו לקיים הלכה למעשה את היהדות הריבונית בהדרכה, בתרבות התנועתית, במחנות ובמפעלים. לא במילים אלו, אלא במעשינו ניבחן כיהודיות, כציוניות וכבנות אדם, שהרי **"שום מילה אין בה ביטולה הגמור של שום שאלה"** (חיים נחמן ביאליק).

כלב בן יפונה, בסיפור ממנו לקוחה קריאת התנועה, שומע את שותפיו מוותרים על התקווה לקיום יהודי בארץ המובטחת, טוענים כי זוהי ארץ אוכלת יושביה. כמוהו, לא נוותר על ארצנו, על עמנו ועל ערכינו, ונמשיך לקרוא יחד - **'עלה נעלה, כי יכול נוכל לה'** (במדבר י"ג ל).

